

561012-B

Seat No. _____

Third Year B. A. Examination

April / May – 2003

Geography : Paper – XI (B)

(Geography of Transportation & Trade)

Time : **3 Hours**]

[Total Marks : **70**

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૨) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.
(૩) રાજકીય અને વહીવટી સીમા દર્શાવતા કોતરેલાં નકશાઓનો ઉપયોગ પરીક્ષાર્થી કરી શકશે.

- ૧ “કોઈ પણ દેશના વિકાસ માટે પરિવહનના માર્ગોનો વિકાસ એ તેની પારાશીશી ૧૪ છે.” – આ વિધાન સમજાવો.

અથવા

- ૧ નોંધ લખો : ૧૪
(અ) વ્યાપાર સમતુલા
(બ) વ્યાપારીક કેન્દ્ર તરીકે ચેન્નાઈ.

- ૨ પરિવહન અને વ્યાપારની ભૂગોળની વ્યાખ્યાઓ સમજાવો અને આર્થિક ભૂગોળ ૧૪ અને પ્રાદેશિક ભૂગોળ સાથેનો તેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- ૨ ભારતમાં પાઈપલાઈન્સના વિકાસની રૂપરેખા સમજાવો. ૧૪

- ૩ દેશનો વ્યાપાર એટલે શું ? ભારતના આયાત-નિકાસ વેપાર વિષે માહિતી આપો. ૧૪

અથવા

- ૩ નોંધ લખો : ૧૪
(અ) વિશ્વમાં રોપ-વેનો વિકાસ
(બ) પનામા નહેર વિષે માહિતી આપો.

૪ ભારતમાં રેલમાર્ગનો ઈતિહાસ વર્ણવો અને ભારતમાં રેલમાર્ગનો વિકાસ જણાવો. ૧૪

અથવા

૪ નોંધ લખો : ૧૪

(અ) મધ્ય એશિયામાં હવાઈમાર્ગોની ઉપયોગિતાઓ

(બ) યુરોપના રેલમાર્ગો.

૫ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) યુ.એસ.એ.માં પાઈપ લાઈન્સનો વિકાસ

(૨) આફ્રિકા ખંડના વિવિધ માર્ગો

(૩) વિશ્વના જળમાર્ગો

(૪) દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયાના જળમાર્ગો

(૫) યુરોપના રેલમાર્ગો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions carry **equal** marks.
(2) Draw neat diagram wherever necessary.
(3) Students are allowed to use map stencils showing political and administrative boundaries.

1 Development of the transportation ways is the thermometer for any country's development." Explain this statement. **14**

OR

1 Write notes on : **14**
(a) Balance of trade
(b) Chennai is a trade centre.

2 Explain the definitions of the geography of transportation and trade and clear its relationship between Economic geography and Regional geography with it. **14**

OR

- 2 Explain the development structure of pipelines in India. **14**
- 3 What is country's trade ? Give an information about the import and export trade of India. **14**

OR

- 3 Write notes on :
(a) Rope ways development in the world
(b) Give an information about the Panama canal.
- 4 Describe the history of railways in India, and state the development of railways in India. **14**

OR

- 4 Write notes on : **14**
(a) Utilities of airways in middle Asia
(b) Railways of Europe.
- 5 Write short notes on : (any **two**) **14**
(1) Development of pipelines in U. S. A.
(2) Various ways in African continent
(3) Water ways of the world
(4) Water ways of south-east Asia
(5) Railways of Europe.
